

# Mahjas Weefis

Ar pascha toffuschebliga augsta Keisara wehteschamu.

26. gada-

gahjums.



Mahjas Weefis isnahk weuceis pa nedesu.

Maksa ar peesubtischamu par pasi:  
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 f.  
bet Peelikuma: par gadu 1 " 60  
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25  
bet Peelikuma: par 1/2 gadu " 5

Maksa bet peesubtischanas Riga:  
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 f.  
bet Peelikuma: par gadu 1 " "  
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90  
bet Peelikuma: par 1/2 gadu " 55

Mahjas Weefis teel isdots sestdeenahm no plst. 10 jahlot.

Maksa par fludinashanu: par weenas flejas smaltu rakstu (Petit)-rindu, jed to weetu, to tabda rinda cenen, maksa 8 lap.

Redakcija un ekspedija Riga, Ernst Plates bilshu un grabmatu-drukatawa un burtu-leetume pee Pehtera basnizas.

**Rahditajs.** Jaunajah sinas. Telegrafa sinas. Gelfshemes sinas: Rigas hipoteku beedribas leeta, 10 gadu amata-tweetki. Par schiddu wajaschamu. Resha degums. Alga pehz nopelna. Sahdsibas. Widsemes laukstolu sinas. No Ebrigteem un aylahrtres. No Balles. Jaunjelgawa. Widsemes semelu puse. Peterburga. Jaunais eefschleetu ministris. Par politisku noseedsneeku. Oldenburgas prinzis nomiris. Mastawa u. i. pr. — Ahfemes sinas: Turzija. Tunisa. — Tautas stolas Franzijsa. Par spoleem. Padoms ebriga budwetajem. Swehtdeena. — Peelikuma: Loms Branders. Graudi un seedi.

## Jaunajah sinas.

**Riga.** Zetortbeenu ap pulksten puf feschem notikahs schahds nelaimigs atgadijums: proti kahda dahma ar sawu behru, par braufschanas weetu, kur Ralku-eelai eet frustim pahri Smilshu-eela, pahri eedama, tika pahbraukta. Ka leekahs, tad dahma ne masumu eewainota.

Sawus lasitajus darom us tam usmanigus, ka schim Mahjas Weefa numuram eet lihbs ihpafchs peelikums, kur usdrukats wifu schejeenas dselszketu braufschanas laiks. Scho lapu deretu katram usglabaht, kam isnahk braufschana pa dselszeteem.

**Bolderaja.** Kahdai Berlines awisei teel is Peterburgas sinots, ka 2. Maja Bolderaja (pee Rigas) Majestetes aiskahrschanas deht tikufchi apzeetinati diwi strahdneeki. Pee ismellefchanas polizija atrada pee fakerteem peezas wiltas pafes. Weens no teem teizahs efot muischneeks is Smotenslas.

Ka dsirdam, „Ztg. f. St. u. L.“ raksta, abi fakertee strahdneeki ne-efot wis Majestetes aiskahrschanas deht fanemti zeeti, bet tapehz, ka wini peederejuschi pee sozialistu partijas.

**Kurseme.** Sudraba medalu ar usrafstu: „par nelaimigo zilweku isglahbshamu is dschwibas breesmas“ ir dabujufchi: Jelgawas brihwprahtigo ugums-dschefju lozektis Chriistians Freymannis, ka ari pee Mihzes pagasta Grobinas aprinka peederigeo Mikelis, Maija un Anna Wahzis.

**Pehrnawa.** Schi gada kugofchana ir Pehrnawa fahufschs. 6. Maja atnahza 16 sehgetu kugi. 7. Maja pirmee damflugi aibrauza us Rigu.

**Reformu leeta** „Rev. Beob.“ raksta ta Baldiba wispirms nodoma, fasaukt semes (tautas) weetneekus, kas lai isstrahdatu jaw isfludinatos 5 jautajumus, is kureem fastahw grafa Loris-Melikowa programa.

**Mastawa.** Ka kahda tureenah awise sino, tad kahda skolotaja tikufe politisku noseegumu deht apzeetinata. Wina wehl efot jauna, bet ar politisku noseedsneeku Schelabowu stahwejufe sakara. Schelabows wina fenal apmeklejis un to daridams teizees, ka winsch efot tahs brahlis.

**Charlowa.** No tureenah teel „Solofam“ sinots, ka Sarudni kunga muischa, Losowajas tuwuma ijeblufchees nemeeri. Bodes un weefnizas tika fadausitas.

**Rischinewa.** Schahdu fawadu atgadijumu pastahsta Kreewu awise „Rusl. W.“: Kahda Rischinewas adwokata nama bija few korteli ihrejis kahds schihds. Preefch leeldeenahm nama ihpafschneeks (proti minetais adwokats) no fawa ihrneeka pagehr, lai tas winam par trihs mehnescheem ihres eepreefchu eemafatu. Schihds leedsahs to dariht, tapehz ka winam pa leeldeenahm leelas isdoschanas buhshot un ka ihres makfaschanas terminsch wehl naw flahht. Tahda buhshana (laikam atreefshanas dehl) adwokats no-eet pee wajadfigahs teefas un tur pasaka, ka wina ihrneeks schihds isleekotees politikas leetas ne-ustizams. Schihds teel fanemts zeeti. Pehz isdaritas ismellefchanas israhdahs, ka schihds pawisam newainigs, bet pa tam schihds bija dabujis 4 lihds 5. deenahm apzeetinaschamu iszeest.

**Konstantinopole** No tureenah teel sinots, ka zaur ismellefchamu israhdijees, ka Midat-Pascha pee sultana Abdula Afisa nonahwefchanas efot wainigs. Midats-Pascha, kas usturahs Smirnas pilsheta, ir patwehrumu mellejis pee Franzijs konsula Smirna, kur winsch wehl tagad turotees paslehpes.

**Tunisa.** Tunisas bejs pee Turzijas sultana rakstijis webstuli, kura winsch isflaidro, is kahdeem cemefleem winsch nolihgumu ar Franziju noslehdhis un ka winsch zitadi to newarejis dariht. — Nuna, kad Turzijas wal diba Tunisas beju no amata gribetu atzelt, tad Franzijs wal diba wina aistahwetu.

**Boja aishghjuschi kugi.** Merza mehnesi schini gada aishghja boja schahdi kugi un proti sehgetu (buru-) kugi: 69 Anglu, 24 Amerikaneefchu, 17 Franzuschu, 15 Norwegeefchu, 11 Wahzu, 5 Italeefchu, 4 Dahnu, 4 Hollandeeefchu, 2 Sweedru, 1 Spaneeefchu, 1 Portugaleefchu, 1 Kreewu un no 6 kugeem naw sinams, pee kahdas walstis tee peederejuschi; pawisam 160, kuru flaitli ari eerehlinati 12 kugi, kas nosudufchi. No damflugeem schahdi flaitli peeminami: 3 Anglu 1 Wahzu, 1 Dahnu un 1 Norweegeefchu, pawisam 6 kugi.

## Telegrafa sinas.

**Peterburga, 7. Maja.** Pehz Wisaugflahs pawehles finansministris Abasa wefelibas buhshanas deht us pascha luhgschamu ir no fawa amata atlaists un wina weeta finansministra palihgs, geheimrahhs Bunge, par finansministerijas pahwaldneeku eezelts.

Peterburga ispaustas walodas par politisku noseedsneeku apzeetinaschamu 5. Maja. „Boradoks“ sino, ka polizijai isdeweess 5. Maja pulksten 8 wakara kahda atstata weeta ahypuf pilshetas atronama naminah fakert kahdu pulzimu politisku noseedsneeku, no kureem polizija bija eepreefchu sinah dabujuf. Wisi flahtefoschee tika apzeetinati.

Apzeetinata jaunah feeweete israhdijahs par noteefata Schelabowa bijufcho beedreni. Winas dschwolli tika atrastia drukatawa, eeroftchi, sprahdsinaschanas leetas un proklamazijas.

**Konstantinopole, 6. Maja.** Franzijs konsuls Smirna us fawas wal dibas pawehli fazijis Midat-Pascham, ka winsch tam newarot paslepfchanas weetu preefch Turzijas wal dibas dot. Midat-Pascha ari peeprafijis pee zitam wal dibahm pehz patwehruma weetas, bet wifas wina peeprafijumu atraidijufschas. Tahda buhshana Midat-Pascha nodedwees Turku teefahm, ar to luhgumu pehz taifna spreeduma.



## Gefchjemes sinas.

Rigas hipoteku beedribas leetā, kā „Balt. Wehstn.“ raksta, mehš dsirdam, ka eewehrojot preefšhā stahwofcho wafaras laiku, pa kuru beedribās labprahst nefapulzejahs, no Latweefchu pufes atmests nodoms, eefneegt beedribas direkzijai pagehrejumu deht jaunās pilnās fapulzes fapaulschanas. Bajadsige preefšlikumi tiks pee laika eefneegti us rudena pilno fapulzi, kas pehz statuteem fapuzama 1. Septembri. Uf to fapulzi tad beedreem wajadschē nahst jo pilnā flaitā. Rā faprotams, katram ari zeeti jafargahs, ka tam netiktu eepreefšh iswifinata pilnwarā zaur wihreem, no kureem paredsams, ka tee balfos pret Latweefchu likumigahm teefsbahm. Par tautas rulleem hipoteku beedribā mums nahst fchahdas sinas: Rā lasitateem buhs atminams, agral minetais — a — kungs bij Wahzu awifēs isfludinajis statistifkus flaitkus par katras tautibas stiprumu hipoteku beedribā, apgalwodams, ka fchee flaitki fastahditi no beedribas amata wihreem pehz dauds gadu ruhpiigi westeem rulleem. Pehz fcheem flaitkeem tad isnahja, ka beedribā Wahzeefchu diwi reis til dauds neta Latweefchu. — a — kunga pretineeks, — e — kungs, nu klaji pirmajam pahmeta, ka wina statistifkee flaitki efot prafts joks, jo nelahdu tautibas rullu ne-efot hipoteku beedribas waldivā westis, un neweens beedrs ne-efot pehz fawas tautibas tizis wajats. Sawā atbilde — a — kungs isflaidroja, ka minete rulli efot beedribas agronoma priwadbars, un katrs, ari — e — kungs, warot pee ta apwajatees pehz labdahm fihmehm rullu wedejs katra beedra tautibu paminis. Tahdu usajinaschanu — e — pallausjais, un, ka mehš dsirdam, isnahkums bijis fchahds. Ne lahdu fewifschu tautibas rullu beedribas agronomš naw webis; winsch til pee beedru wahrdeem kahdā zitu wajadsibu deht westā beedru rulli zaur burteem d. (deutsch) r. (russisch) un l. (lettisch) peefshmejis, pee kuras tautibas beedrs pehz wina domahm peeder. Preefšh fcheem burteem nebijufe eetaisita kahda fewifschka rubrika (fleja) un ari naw bijis redsams, tad tee tikufchi peefshmeti, waj pastahwigi un lahrtigi no pascha eefahkuma, jeb til jaunafōs laifōs. Uf — e — kunga jautajeenu, pehz labdahm fihmehm rulla wedejs fchlihris Latweefchus no Wahzeefcheem, fchis atbildejis, ka tas fpreedis pehz eefpaida, kahdu katrs beedrs winam darijis, kad gahjufchi wina namu tafsee-reht. Ja tas ar taffazijas komifiju mahzejis farunatees pa wahjifki un nebijis pehz semneela apgehrbees, tas tizis flaitits pee Wahzeefcheem, isnemot Latweefchu adwolutus, kas flaititi pee Latweefcheem. Weibot — e — kungs luhdfees atkauju, is mineta rulla few lo peefimeht, bet to tam leegufchi, isflaidrodami, ka tas buhtu pret hipoteku beedribas lahrtibu. Mums fchkeet, ka fchis isnahkums pilnigi apstiprina, lo mehš par fcho jautajumu jaw agral runajufchi. Hipotekas beedribas leetā wehl japeemin kahda Latweefchu laikrafta — „Mahjas Weefsa“ — istureschanahs. Schis laikraftis gan laipni usnehmis wifus rakstus, kas nahkufchi no Wahzu pufes un runajufchi Wahzeefchu pahrwaldibas ustureschanai par labu, bet no pretineeku atbildehm jeb no muhsu isflaidrojumeem fchai leetā lo zelt preefšhā faweem lasitajeem, tas naw kurejis par wajadsigu. „Mahjas Weefsa“ zaur to parahdijis, ka tas Latweefchu notureschanu wisemakā stahwolli hipoteku beedribā eerauga par itin pareifu. Ekur tautas lapa!

Peefshmejumš. Til tahlu B. B. Rā

„Mahjas Weefsa“ Rigas hipoteku beedribas leetā isturejees, zeen. lasitajeem sinams, tapehz newajadschē isflaidrot, zil tahlu no „Balt. Wehstnescha“ „Mahjas Weefsim“ isfazitais pahmetums ir dibinats jeb ne. „M. B.“ red.

Rigas Latweefchu beedribas swehtdeenās runaswihru sehdeschanā lahrtibas komifijas preefšneeks A. Ahbrandt l. atkahpahs no fcha amata. Wina weetā tapa eewehlets J. Bulwerk lgs. 10 gadu amata-swehtki. Rā jaw isgahju-fchā numurā sinojam, tad swehtdeenu Rig. Latw. beedribas teatra wadonis, A. Allunana kungs, fwineja fawus 10 gadu amata-swehtkus ar teatra israhdischanu, kas bija wina benefize. Preefšh fawas benefizes winsch bija fazerejis jaunu lugu „Dschons Neilands.“ Statitaju bija kreetnā daudsumā fanahkufchi un to ari nenoscheloja, ka bija us teatra israhdischanu atnahkufchi, jo jaunā luga, kas turklat zaur zaurim tila kreetni israhdita, wineem ilahs loti patihlot, kā to plaukschinaschana peerahdija. No Rig. Latw. beedribas pufes A. Allunana kungam nolastija un pasneesja fchahdu atfihschanas rakstu: Rigas Latweefchu beedribas teatra wadonim Adolf Allunan kungam. „Gewehrojot Zuhfu daschlartigos nopelnus pee Rigas Latweefchu beedribas teatra wadischanas un weizinaschanas desmits gadu laika, pee teatra lugu faraktifschanas un lugu isrihkoschanas, Rigas Latweefchu beedribas preefšhneejibai tas gods, Zums, zeenijams kungs, runas-wihru fapulzes usdewumā fchai Zuhfu goda deenā, zaur fcho rakstu isteikt beedribas atfihschanu, tai neschaubigā zeribā, ka Zuhfu uszibtiba jo projam labus augtus neshs“ — Rakstu-wedejs: Groszwalds. — Trihs pasneegti lauru kroni leezinaja Allunana kungam, ka teatra draugi un weizinataji sinajufchi atfihst wina puhlinus. Lugas israhdischana, kā jaw minejam, isdewahs loti brangi.

Riga. Par schihdu wajaschanu „Ztg. f. St. L.“ pasneeds rakstu, lo ihsumā fche pee-minefim: Tahda nopeetna laika fihme, kahda ir arweenu leelaka palikdama schihdu wajaschana Deenwidus-Areewija, nopelna jo leelaku eewehroschannu, tapehz ka gaidams, ka wajatee schihdi, tureenu atstahdami, turpmat dofees us Baltiju. Tomehr fcho buhschanu fchim brihscham negribam jo fihlaki pahspreeft. Lai gan stary schihdeem un krittigeem tur ir zitads stahwolli, neta fche pee mums Baltija, tad tomehr schihdu wajaschana Jelisawetgradā, Kijewā, Galtā u. t. pr. ir ari pee mums deesgan lauschu runas fazehlfchas, tā ka par to wairs newar glufchi klusu zeest; turklat pee mums Baltija gan schihdu leeta naw tā fakustinata, ka par to buhtu jabaidahs runahst. Tomehr mehš fchoreis fanemfim ihsumā tahs sinas, kas atronahs Kreewu awifēs. Tā par peemehru teel „Poradolam“ is Kijewas rakstis: Buhtu nepareisi, kad gribetu eemeflus preefšh schihdu wajaschanas melkleht tahdās awifēs, kas pret schihdeem tura nedraudfihu prahtu, lai gan fchahdas schihdu wajaschanas nepaleel bes eefpaida us lauschu pulku. Tagadeju nemeeru ihstais zehlonis ir tilai fainneejibas sinā nemams. Lauschu zeefsch badu un nepeefshwotas dahrsibas deht atronahs leelakā truhkumā; tapehz wineem daschadas spaidischanas un grubtumi japanes. Kad nu wini fcha posta ihsto zehloni nesina, tad wini nepahrwaramu naibu tura us schihdeem, kas wiju tureenas andeli un amatneejibu tura fawās rolās. Gewehrojams ir tas, kad nemeerigos lauschu pulkus gribeja isfleedeht, lo tee atbildeja, proti fchahdus wahrduš: „Weenalga! Lai noteekahs,

kas noteekahs, flittaki mums jaw newar flahtees kā tagad!“

Jelisawet. Wehstn.“ norahda us fchahdu buhschanu: Dewinas desmitdahas schihdu, kas Kreewijas deenwidu zeemōs dsihwo, ir wihnuschneeki (krodifneeki) un kahdu famaitafchanu fchahdi wihnuschi laudim dara, tas katram weegli protams. Schē teel laudis us wifadu wihfi krahpti un wilti un tapehz ari protams, ka laudis us schihdeem tura launu prahtu. Kad schihdi andeli ar brandwihnu atstahtu, tad pa leelakai dakai lauschu ihgnus pret schihdeem masinatōs.

Kijewas awise („Trud“ — darbs), kas zitadi schihdu teefsbahm arweenu par labu runajufe, tagad us schihdu wajaschanahm fihmedamahs, nahst pee fchahda gala fpreeduma: Kas muhsu semi un laudis pasihst, tas ar mums buhs weenis prahtis, ka stary laudim un winu ihsteneem kungeem fatifschanahs ir nepatihlama palikufe. Semneela fa-ihgfhana pret fcho fawu kungu (proti schihdu) ir winam tā fakot eefimufe; lai gan winsch fcho ihgnumu is reis neisrahda, tad tomehr wina firdi tas arweenu flehpjabs. Lai semneekam faka lo gribedami, ka is schihdu zilts daschs derigs wihrs radees, tomehr winsch tilai sin, ka schihdi ir brandwihna kuptfchi, naudas auglotaji, krahpneeki u. t. pr. Lai fchahdai buhschanai, jeb labaki fakot nebuhschanai waretu preti strahdahi, tad wajafsetu fwarigu pahrgrosijumu un pehz tahdeem laudis ilgojahs.

Mescha degums. 3. Majā, ap plst. 3 pehz pusdeenas, Dreitinōs meschā iszehlahs nguns un apstahdeja wairak neta 2½ puhraweetas jauna fluju mescha. Zaur lo uguns zehlfchē, wehl nesitams.

Alga pehz nopelna. Dtredeen. 5. Majā rihtā stary plst. 1 un 2 no plosta tilta daschi laudis dsirdeja kleeeseenus pehz palihga un tuhlin ari eeraudfija, ka kahds zilweks Daugawā jihnijahs ar straumi un pehz mas azumirkleem, eekam wehl eefpehja winam palihdseht, tad nogrima. Zaur ismellefchanu israhdijahs, ka nosfihkufchais bij jauns zilweks, runajis pa kreewifki un usfihdis us Anglu twaitona „Version“, gribedams idariht lahdsibu. Bet winsch tizis pamanits un behgdams pahkritis pahz luga malu Daugawā, un winaš wiskōs nu atrada fawu nopelnito algu.

Sahdsibas. Ekspeditors Weide pirmdeenu peenehma strahdneeku, lai tas no farkanajeem fpihtereem lihds kugim nowestu un nolahdetu wesumu linu (15 palas), peederigu brahteem Hill. Bet strahdneeks pahrdewa lam linus, atstahja ustizeto rospufku un sirgu us eelas un — pasuda. — Aiswinu nakti Behrsina dschreenu pahrdotawā, Suworowa un Dfirnawueclu stuhri, eelauses saglis pa logu un is kafas issadis 2 rubl. 38 kap. Polizija to gandrihs us pehdahm fahchra. — Nakti us 1. Maju Mas-Zumprawneeku Grebsdu mahjās dsihwojofscham Zehlabam Strenge no Daugawas kraista nosagta laiwa ar leelu tihllu. Sagli jaw 1. Majā fakerti, ir 2 atlaiti saldoti un atronahs ismellefchanā. Laiwa un tihllis ihpaschneekam atdoti.

Is Widsjemes laufskolu schulrahtha pahrskata par 1879./1880. gadu peeminams: Wifu lurtizigo Latweefchu un Zgaunu behru flaitis, no 8. gada lihds eefwehtifchanai, wifōs 8. aprinkōs bij 62,960 puifeni un 65,706 meitenes; no fcheem sem skolu waldes kontroles mahjās tila mahjiti 43,943. 126 draudfes flolās bij 3819 puifeni un 1139 meitenes kā pastahwigi skoleni. 953 pagasta un muifchās flo-



168 21,020 puifeni un 20,514 meitenes la pastahwigi skoleni un 16,202 puifeni un 18,794 meitenes la atskoleni. Ta tad skolenu un atskoleni pawisam bij 41,031 puifens un 40,457 meitenu. Skolotaju bij: pee 126 draudses skolahm 192 skolotaji un 12 skolotajas, pee 953 pagasta un muischas skolahm 1,074 skolotaji un 7 skolotajas.

Walkas draudses skolotaju seminaris islaida 1880. g. Junija — 13 no saweem mahzeltseem, 11 Latweeschus un 2 Igaunus un usnehma 14 no jauna: 3 Igaunus un 11 Latweeschus. Latweeschu pagasta skolotaju seminaris Walka islaida 20 mahzeltus. Pee skolu remissijahm israhbijahs, ka Kopaschu Enseles pagasts sawu skolas namu bij isrentejis schibdeem un skolu eerihkojis zita nama. Aprinda laulskolu walde lectu weduse kahrtiba.

Draudses skolu starpa Bez-Beebalgas israhbijahs par tahdu, kas wistahfaki mahza sawus skolenus; winas skoleni spehi eestahtees gimnastiju terzija. Winai 4 klases, kurās mahzajs 100 skoleni un mahza 4 skolotaji. Wehl leelaks skoleni flaitis ir Walkas draudses skolai, pr. 120. Walkas pagasta skola mahjruhpnecziba israhbijajuse fekinigi.

**No Ehrgeem un apfahrtnes.** Slimibas pa datai ir mitejuschahs laudis mozhit, leelais sneegs aigahja bes kahdeem eewehrojameem pluhdeem, laiks ir weenumehr auksts un naw zeribas us drihsu siltu laiku. Laudis paschi dabu maiji no magastnes, bet par lopu baribu ir dauds waimanas jadsied. Okzonus (uhtupes) sawz katru fwehtdeemu pee basnijahm galwa nepaturama flaitli, pee lam ahmurs strahda katru deemu lihds wehham wakaram. Kam naudina, tas war par neeka naudu daschadas, pee dshwes wajadfigas leetas un lopus fapirkt. Gaudis beechi ween dabu us dselsszetu brauzot redseht, kuri tehwiwu atstahdami projam us Kreewiju dodahs, few jaunu tehwiwu melledami. Tos paschus pawada radi un draugi, kur tad pee schkirtschanahs lej no abahm pusehm aaras aumalahm. Dulschas palikuschahs mahjas, pa diwi jeb trihs kopā fame-tuschees un laut zil rolas naudas falahjuschi, zet augscham. Teefahm un teefnescheem pilnas rolas darba un tee paschi skreen no weetas us weetu noswihduschu, lai waretu wisu pehz kahrtibas isdarit un lai nebuhtu pehzat gruhsta atbildschana jadabu dsiddeht. Dschigani gan ari jaw sagahja „sataja muischā,” bet newareja nezil ilgi tur turetees, jo aukstums tos fadsina krogos atpakal. Tajs domas, few mihstaku kumofu sawr telina jeb swenu noschmaultschanu, wehl schoreis isputeja. Schibdini brauka „gwaltes” fawldami aplahet. Kaudinu, kur laudim prezi us rehina isdewuschu, newar fadsiht.

Grards.

**No Walles.** Behdigs atgadijums. Ipsi preeksch leeldeenās muhsu draudses lozellis Andrejs Swejneeks, sawas mahtes weenigais dehls, aigahja ar breefmigu nahwi. Melaimigais bij aigahjis us Jaunjelgawu deenastā un eekritis wercschā katla. Melaimigais weenu nedetu ar breefmigahm fahpehm zihnijees un tad nomiris; winsch bij tilai 27 gadus wezs.

Sbrg.

**Jaunjelgawa.** Schais deenas Jaunjelgawā ir weens schibds no ziteem schibdeem nosists, ka lihki drihs ween atrada kahdā dabē ar sareem apkrautu. Wainigee ir apzeecinati un peenahkamai teefai nodosi. Tapat pee Nembates weza glahschu schkubna ir kahds fainneeka dehls, kas bij brangi skolots semkopiba un nupat gribeja jaunu weetu peenemt, tapis nosists. Slepawas pehdas atraft mekle Rigas brugu-teefa.

Sbrg.

**No S. muischas.** Preeksch ne-ilga laika atpakal pee S. kropa notika sghws lautinsch starp W—eescheem un S—eescheem. Kad jauni laudis pa krogu bij deefgan ar danzofschanu pa tā nosaukto klubu isprezajuschees, tad to starpā iszehlahs gruhstischanahs un plehschanahs, kas ar to beidsahs, ka ahropuf kropa us leelzeta lausfi isfchlihras us diwi pulkeem, proti W—eeschi weenā un S—eeschi otrā pulkā. Behdeji bij apbrunojuschees ar rewolwercem un sobeneem, pirmaji ar sehtas meeteem un sabhakeem, kur nu zihnischanahs tā galā wēda, ka no S—eeschu pulka tika ar rewolweru us pretineekeem schauts un ar sobinu weenam W—eescham rola eewainota, — tomehr duhschigee W—eeschi leelakā pulkā buhdami, sawus pretineekus bij neween gruntigi pahrspehjuschi, bet ar sehtas meeteem un sabhaku papehscheem scheem tā fadewuschu par ahdu, ka pahrspehteem ar saka pastalahm waja-dseja lapās laistees.

Silazis.

**Ari Widsemes seemela (Igaunu) datā,** ka aridsan Igaunija, ka „N. Dörpt. Itgai” raksta, rudsu lauki dauds zectuschu no garas seemas, pa leelakai datai selmena weeta redsami melni arumi. Waina peeflaitama pa datai sliktajam rudenim, pa datai 1879. gada nelabai fehklai. Dee lauki, kas apsehti ar 1880. gada fehflu, isfkatotees dauds labaki. Tehrpatas apgabala rudsu lauki labi. — Leeli, nepahrspehjami gruh-tumi zekahs sawr lopu baribas truhkumu; bariba bezgaligi dahrga, pat ne ar naudu ne-atswerama. Daschās weetas lopi atf bada pat krituschu.

**Leepaja.** Kā „Lib. Itg.” sino, tad beidsamas deenas us Leepaju pa dselsszetu atbrauzot dauds schibdu familiju, kas nahkot is Deenwidus-Kreewijas. Schibdi teizot, ka wini wajaschanas deht, kas iszehluschs is lauschu fadur-schanahs ar schibdeem, tureenas apgabalu atstah-juschu.

**Peterburgā, 6. Maja.** „Wald. Behstnesis” isfludina eefschleetu ministra schihds deenas zir-kularu gubernatoreem, kurā Keisara manifestā isteiktas domas top tahlat isflaidrotas, it ihpafchi par to, ka waldbiba flatahs us tagadejahm eefschejahm buhschanahm. Ministers aishahda us lauschu tagadejahs fadsihwes tumschahm pusehm, kā: us behenu bestizigu audsinascham, pahrwalschu laiskumu, daschu waldbibas wihru ween-alschibu pret wispahriigo labumu un pelnas dsh-fschanu ar walfis ihpafschumu. Sawr to isflai-drojotees ta behdiga buhschana, ka pagahjuschahs waldbibas leelahs reformas nenesuschas pilna labuma, us kahdu nelaika Keisars warejis pateesi zereht. Us manifestu pabalstidamees, ministrs faka, ka tilai sawr leelas tautas padewibu un ne-aprobeschotu mihlestibu stiprs patwaldneeks, ar tehwsemes labako dehlu apgaismotu peepa-lichdsibu, warot felmigi nowehrst leelo laiti, kurā Kreewseme tagad fahrguse. Birmais usdewums esot, dumpigo garu israweht, kuram laudim pascheem no fewis wajagot preti stahtees. Schibdu wajaschana Deenwidus-Kreewija rahdot, ka tro-nim ustizami laudis weegli padodahs launeem usmufinatajeem un winu dumpigeem nodomeem, bes ka to paschi fahjhtu. Otrs usdewums esot, tizibu un tikumibu stiprinahet. Waldbiba ihpafchi ruhpschotees, eewest kahrtibu un taif-nibu nelaika Keisara raditās eestahdes. Wal-dibai, ar tantu kopā strahdajot, drihsu sudischot abajupu gruhstumi. Bes schaubischanahs tah-deem usajinajumeem weenumehr pallausiga muisch-neeziiba ari no sawas puses peepalihdschis. Muischneeziiba un wisas zitas kahrtas baudihds droschibu, un wisas winu teefibas paliks ne-aishahrtas. Semneeku kahrtā war droscha buht,

ka waldbiba wisas winai dahwatahs teefibas ne til ween usturehs, bet ari ruhpschees, lauschu gruhrtibas pa eefschjai weeglinahet, winu fain-neeziibas buhschanas labot. Pee tam waldbiba tulit spers fokus, lai waretu kahrtibu noteikt, ka weetigo spehlu daliba pee Wisaugstako no-domu ispidischanas buhtu apdroschinama.

**Eefschleetu ministris,** grafs Loris-Melikows, kā „Wald. Behstn.” sino, ir sawr Wisaugstako pawehli no 4. Maja us sawu luhgichanu wah-jas weschelibas deht no schi ministra amata at-laisis un wina weeta eezelts lihds schim biju-schais domehnu ministris grafs Ignatjew. Grafa Ignatjewa weeta par domehnu ministri nahschot walfis-sekreteris Ostrowsky.

Scho sinu pasneegdami, ari peeliksim kahdas sinas par jauno eefschleetu ministri grafu Ig-natjewu. Grafs Nikolajs Ignatjew ir 17. Janwari 1832. gada dshimis. Mahzibas kursu pahschu-kori beidsis, winsch 1849. gada eestab-jahs Keisara Majestetes gwardu busaru regi-mentē un tani paschā laika winsch tika peeda-lits kara-akademijai. Te winsch drihs usdeene-jahs par schtaba-ritmeisteru. 1852. gada winsch tika pahriwests gwardu generalu schtabā un 1855. gada Dezebrea mehnesi tika par sliigeladjutantū un pehz pusgada aissubitūs par kara-lectu agentū us Londoni. Tani paschā gada winsch tika pa-augstinats par palkawneeku. Oktobra mehnesi 1857. gada winsch tika eezelts par komisijas preekschneeku Rihnā un Bucharā. Schini amata buhdams winsch eepelnijahs kahdas goda-sihmes un tika pa-augstinats par Keisariskas swihtas generalmajoru. 1859. gada winsch tika par ahrkahrtigu fuhtni Rihnā, kur winam isdewahs preeksch Kreewijas ar Rihnu nolihgt labu no-lichgumu. Winsch tika pa-augstinats par gene-ral-adjutantū un eeguwhs wehl zitas pagodi-naschanas un ta bija wina alga par wina no-pelnu, ko winsch, fuhtnis Rihnā buhdams, is-pelnijahs. Behz Bekingas nolihguma noslehg-schanas Ignatjewas palika par ahrlectu ministeri-jas Afijas nodatas jeb departementes preeksch-neeku, kurā amata winsch sabija lihds 1864. gadam. Schini 1864. gada winsch tika par ahrkahrtigu fuhtni un pilnwarē buhdamu ministri Turzija. Wina nopelni schini amata wispahriigi atsihti. Behz beidsama Kreewu-Turku kara Ig-natjewa wescheliba bija titusi til wahja, ka wi-nam wajadseja atpustees. 1879. gada wina wescheliba bija tiktahlu atspirguse, ka winsch wareja Rischni-Nowgorodas generalgubernatora amatu usnemees. Jaw toreis Kreewija bija wina flawas pilna, ka winsch esot weiklis un gudris diplomats (politikas sinatajs un isdari-tajs); schini amata winsch atkal eeguwhs is-weiziga un gudra pahrwaldneeka flawu. 25tā Merzi 1881. gada Ignatjew tika par domehnu ministri un 4. Maja par eefschleetu ministri.

**Eefschleetu ministris,** kā „Golofs” raksta, usajinajis wisus gubernatorus, turpmah, ja awi-ses pasneegtas sinas buhtu pahrlabojamas, schab-dus pahrlabojumus wis nepasneegt paschahm awischu redahzijahm, bet eefschleetu ministerijas departementeem, kuri pahrlabojumus tad pahr-bandinahs sawr preses wirswaldi.

**Par politisko noseedsneeku,** kas 28. Aprili tika apzeecinats, waram schahdas sinas pasneegt: Polizija ilgaku laiku jaw noseedsneekam bij us pehdahm. Peezas deenas zeeschi to usraudsija. Kad nu beigās wisas apleezibas teefscham israh-dija, ka bija wainigs, tad pilsehtas guber-nators dewa pawehli, to apzeecinahet. Scho pawehli ispidija 28. Aprili pulkstēn 4 no rihta. Noseedsneeks ir kahdus 29 gadus wezs un pee



mihnas liščanas masaja Dahrju eelā bijis leelalais ribhotajis. Wina mahjolti nofazitā laikā nonahja polizijas ofizeers ar dascheem polizijas eerehdneem. Nofeedsneeks tika usmodinats, un wina dšhwollis iskratits. Tur pat ari dšhwoja un tika apzeetinata nofeedsneeka mahfa ar masu behrninu. „Poradofs“ wehl peemin, ka apzeetinatais bijis klahht pee noteefato 5 walstis nofeedsneeku palahrščanas un ihpafchi stahwejis tai weetā, kura bij eerahdita teefu eerehdneem un kura neweena zita nepeelaida, kā til min. eerehdnaus, ofizeerus un daschus awischi korrespondentus. Apzeetinatais efot ari peedalijeess pee eksplozijas seemaspili, 5. Febr. 1880. Winsch efot marines ofizeers un isghadjis wajadfigo dinamitu is krona magasinahm.

Oldenburgas prinzis Peteris pehz grubtas kruhschu flimbās ir festdeenu 2. Majā pulksten 7 un 45 minutes wakarā Peterburgā nomiris. Prinzis bija pilns generalis un walstspadomes 2. departementes presidents. Mufsu augsta Keisara familijai winsch bija tuwu rada, jo nelaiķa Keisara Aleksandra II. tehwa mahfas dehls. Kā ihstam zilweku draugam un schelfirbigam nabagu un bahrinu tehvam winam dascha afara tiks pakaf noraudata.

Is Maslawas telegrafeere „Bet. Listokam“ ka is Maslawas, nepareisas kahršču spēlēščanas dehl, israiditais Bestuschewš pahreistidšis Maslawas leelajā weefnizā fawu feewu, kas kopā bijuse ar otru muischneeku kahdu, Gorodowflu. Bestuschewš schahwis 5 reises is rewolvera us G. un eewainojis to kahjās un galwā, bet ne nahwigi.

Aijewa. 26. Aprili ap pulksten 9 no rihta laudis leeleem pulkeem fapulzejahs un usbruka schihdeem. Wina magasinās tika uslaustas un prezes waj nu isnihzinatas, waj nolau pitas. Polizija weltigi publejahs, apmeerinaht faharfetos laudis. Schihdi pretojahs, un afinis fahla tezeht. Nu nehmahs eelaustees schihdu namōs un dšhwollōs. Mehbeles ismeta laukā, kifenus usahrdija un spalwas, wifseem par jo leelu preeku, ismehtaja wehjam. Atfuhittee saldati bes eerofschēem raudsija isklichdinahht laudis. Nonahja polizeimeistars, gubernators un ari generalgubernators. Pa tam daudš zitās weetās, kur ween schihdi dšhwoja, izzehlahs tahdas pat wajafšanas. Laudis bij labi eerihkoti, kreewu mahjolti nemas ne-aistilti. Spirta noliktawas uslansa un paschu spirtu waj nu isdšehra, waj islehja. Kara-spehkus pawairoja; bet eekarščee laudis us saldateem meta ar akmeneem, daschus nonahwedami. Nu leeleem pubteem apzeetinaja un druhsmas isklichdinaja ar waru. Ap wakarū tilai nodibinajahs meers. Rakti daudš weetās peelika uguni un daudš namu nodega.

27. Aprili breefmu darbi atjaunojahs, bet drihsunā tika apspeestī. Generalgubernators klaji usajzina eedšhwotajus, negantneekēem stahtees pretim un isfludina karateefu. Nemeerneeku wadoni ir strahdneeki, kas schini noluhkā bij atbraukufchi no Maslawas un Kurflas. 5 wagoni tahdu laupitaju apzeetinati. Tapat apzeetinati leels pulks strahdneeku, kas atbrauzā no Ddesas. Schihdi pa leelakai datai aisbehgufchi is pilsehtas. Posts ir breefmigs, nonahwetu un eewainotu laba teefa. Wina flaitš wehl nesinams. Kasaku un zitu saldatu patruljas isdalitas pa pilsehtu. Zadoma, ka schihdu krawali Aijewā iszehluschees zaur sozialistēem, lai wairaf eekarsetu laudis un glehwakus daritu saldatus.

Warschawa. „Golosam“ sino is Warscha-

was: Daschas deenas jaw pilsehtā isplata dumpigas proklamazijas pret schihdeem. Waldiba spēhra wajadfigos fokus, lai waretu isputinaht nodomatas nekahrtibas. Bakar schihdu kwartali notika fadurščanahs starp kauschu publi un poliziju, kas bij atnahkufe, isklichdinahht fapulzejufchos; daschi tika apzeetinati.

Zelaterinoflawā. Zelaterinoflawas gubernators telegrafeereja, ka dšelszeka strahdneeki Aleksandrowflas pilsehtā usbruka schihdeem peederigahm bodim un daschas no tahm aplaupija. Tahlakas nekahrtibas apflahpeja karaspehti, kas tani pat deenā nonahja Aleksandrowflas pilsehtā.

Gomelā, Mogilewas gubernā, ka „Golosam“ raksta, schinis deenas, Keepajas-Romnu dšelszeka stanziā kahdā, apzeetinats swarigs politiks nofeedsneeks. Ismelleščanā winsch eefahlumā fahuzahs par Aleksandru Kischinski, wehlah par maspilsoni Filipowu un beigās par muischneeku Anatoliju Strinu. Winsch eeflehgtš Gomelas zeeumā un raudsijis isbehg, bet tas tam neisdewees.

Zaur schihdu wajafšanu Goltā 30 namōs wif logi eedausiti, 1 namā wifas mehbeles fadausitas un 18 wihnufchi un 1 wihna pagrabs ispostiti. 3 nemeeru wadoni apzeetinati tani pat nakti un 60 zilweki wehlah apzeetinati; jo pee wineem atrada laupitas leetas.

Lodzja. Refen tur nomira Kahrlis Scheibters, bagats fabriku un zitu ruhpnēezibas eestahschu ihpafschneeks. Sawā testamentē nelaiķis nošpreedis:

- 1) 60,000 rbl. gimnastijas nama buhwei, ar to nofajijumu, ka waldbiba atkaut zelt gimnastiju un pilsehta dod wajadfigo buhwes weetu.
- 2) 10,000 rubl. stipendiju kapitalam, kura intrefes 5 tureenās gimnastijas skoleneem is amatneeku lahrtas ā 100 rbl. ismaksajamas. Stipendijas isdalihš gimnastijas direktors.
- 3) 8000 rbl. nabagu namam, no kuras summas 1500 rubl. jaw maksats, kas atweklami.
- 4) 25,000 rbl. katoku basnizai; wairaf nefa 15,000 rbl. jaw maksati; tā tad wehl nahktu klahht gandrihs 10,000 rbl.
- 5) 50,000 rbl. ewangeliflas basnizas buhwei.
- 6) 10,000 rbl. pareistizigo basnizai un
- 7) 15,000 rbl. sinagogas buhwei.

Bes tam pilsehtas nabageem, kas dabuhn palihdsibu is nabagu beedribas kafes, ja-ismaksa weenreisigi dubulta nedefas alga, un nelaiķa fabriku strahdneeku leelais pulks dabuhn diru nedetu algu. — Sawam fulainim nelaiķis norakstijis 5000 rbl.

Tiflisa. „Golosam“ telegrafeere, ka Belakonas fahdščā us kahfahm nama fainneeks nonahwejis padpalkawneeku Serafimowitschu un kapitanu Sokolowu.

Turpat ari 53 arrestanti islausahs is zeeuma. 17 tika pee tam noschauti un 3 fakerti, bet 33 isbehga.

Krasnojarska. Par ne fen tur notikufcho leelo ugunsgrehku „Wald. Wehstnesi“ atronahs schahdas shtalaks finas: Pehz telegramas, ko fuhitijis Rihta-Sibirijas generalgubernators, pawifam nodegufchi 330 nami, to starpā 47 muhra ehlas, 500,000 rbl. wehrtibā. Wifa flahde tafceerejama us 5—8 mil. rbl. 180 nami nebij apdrofchinati; tee ziti nodegufchee un dafa no kustamas mantas bij apdrofchinati par 1,500,000 rbl. Zilweku dšhwibu mas ghjis postā: 2 ir mirufchi, tee ziti wehl top ahrsteti. Wifā nodegufchee jaw dabujufchi pajumtu paschā pilsehtā waj aplahrtne. Generalgubernators pats peedalijeess pee palihdsibas isdalifšanas un

bijis ari klahht, kad atklahja kauschu kehki, kur nabadfigos ehkina par walti. Zrlufklas pilsehta dahwajufe 18,000 rbl. Jaw eefahhts buhweht jaunus namus. Generalgubernators luhds finansministri, lai Krasnojarsklas eerehdneem trefcho dafu no gada algas ismaksatu eepreefch, ko tad pamasam nomaksatu gada laikā. — Keisareenes Majestete is fawas priwattkafes seedojufe 3000 rbl. Krasnojarsklas nodegufcheem par labu.

## Ahrjemes finas.

Turzija. Turku politikas ismaniba (gandrihs buhtu jafala wiltiba) atkal parahdijufehs fawōs pilnōs seedōs. Jo wairaf Greekija israhdabs gatawa, robeschu stribda leetu ar meeru islihgt, pehz teem nofajijumeem turedamahs, kas isfajiti Berlīnes nolihgumā, jo wairaf Turzija zel preefchā prasijumus, kas meerigu islihghschanu lawe. Sawus prasijumus Turzija sin manigi us leelwalstu weetneeku nofajijumeem Konstantinopelē atbalsiht, ko tee jaunakā laikā fawā fapulze nofajijufchi. Wifā leelwalstiju weetneeki, Konstantinopelē fawu fapulzi robeschu islihdsinasšanas deht starp Turziju un Greekiju noturedami, ne masumu preezajahs, ka Turzija schoreis israhdijahs, ka ar wifu bija ar meeru, ko weetneeki no winas prasija; bet tiklihds leelwalstiju weetneeki bija weenofufchees, ka Berlīnes nolihgumā nofajita robeschu lihniya atzefama un tai weetā jauna peenemama, un schi lihniya ari no Turzijas un Greekijas bija peenemta, tē Turzija tā fakot fawu kaschoku greeša us kauno pusi, parahdija atkal fawu ihsto dabu, proti nošpreestai robeschu islihdsinasšanas lihniyas isweščanai wifadus kawelkus zekā likdama. Kā fazits, jaunā robeschu lihniya bija peenemta un Turzijas weetneekēem tika usdots, lai robeschu lihntijas shtkumus ar ziteem weetneekēem nodibinatu. Turzija fawā atbildes rakstā fazija, ka wina peenemot jauno robeschu lihniyu, kas atzefot Berlīnes nolihgumā nofajito robeschu lihniyu. Nu domaja, ka wifš buhshot meerigi galā westš; bet kas to dos? Turzija nu fahla atkal fawu wezo wiltigo politiku un lihds ar to sinamahs isrunas un islozifšanas. Leelwalstis redš, ka no Turzijas nekas ar labu naw panahkams. Turzija leekahs us karu fataifotees, ja ar wiltu gudribu ween newaretu istift. Tahdā buhščanā nebuhtu daudš ko brihnitees, ka karšč starp Turziju un Greekiju zeltos.

Reis par Turziju runadami, peeliksim wehl kahdas finas, kas us Turziju shtmejahs. Swarigos pahrgroffjumus, kas us Tunisu shtmejahs un par to Turzija til daudš pukojahs, ir, taifnibu fakot, Turzija pate few isghadjufse. Turzija nekad naw aifinufe, ka Franzija ir Aldschiriju Afrilā eeguwufe, Turzija ari nekad naw fawu konsulu Aldschirā (jeb Alschirā) turejufe, wina Aldschiru lihahs turot par tahdu pawalsti, kas wehl stahwot sem Turzijas wirswaldibas. Franzija atkal no fawas pufes zaur to atreebahs, ka wina Turzijas rakstu no 1871. gada, kas shtmejahs us Tunisu, ne-eewehroja. Turzija zaur fawu isturesšanas pret Franziju Aldschiras leetā to ir pate panahkufe, ka Franzija wina Tunisas leetā naw eewehrojufe.

Par nemeereem Albanijā runajot jafala, ka Derwisch-Pascha, kas ar kara-spehku Albanijā stahw preefch nemeeru apspeešanas, laidis Turzijas waldbai finas, ka diru nedetu laikā warot zereht us pilnigu meera apspeešanu.

Tunifa. Franzijas kara-darbi Tunisā beigufchees un nu fahlfcees tā faultee politikas darbi jeb diplomatiflas farunasšanas. Zif



schim brihsham pazedams, tad tas, lo Franzija tagad Tunisā panahluse un las ari bija winas nodoms kara pret nemeerigeem Krumi-reefcheem, pahrgrosihs Franzijas stahwolli pret zitahm Giropas walstim. Par Giropas meera traufschanu, las buhtu gaidams, lihds schim tureja to, la stary Franziju un Bahziju iszefchotees karfch. To wisi fina, la neweens til labpraht la Bismarcks Franzijai nepretojabs, la ta (proti Franzija) bija nodomajuse ar Tunisu fahht karu, un to Bismarcks neween darija tapeh, la Franzija, ar Tunisu karodama, nedomahs us atreebshchanahs-karu pret Bahziju, bet ari tapeh, la Franzija Tunisu uswarehs. Franzija ir ar Tunisu islihgufo, bet schis islihguoms ir ta noslehgte, la Franzija ta fakot paleel par Tunisas wirswaldneeci. Zaur scho nolihgumu ir wezahs draudsihs faites stary Franziju un Italiu farauhtitas. Italiu tureja par daudsi usizijabs us Franziju un Tunisas leeta nu israhbijahs, la Italiu par daudsi Franzijai usizijehs. Italias ministru preefchneeks tapeh no fawa amata atlaihts un Italeefchi kaunahs, la wini tahdu politikas mifejumu isdarijufchi. No Anglijas nahf sinas, la Italeefchi netikai dufmojotees par Franziju, bet ari politikas fina tai grihot flahdi padariht, proti Egiphtes leeta Franzijas swaru masinaht un Anglijas swaru pawaitot. Par Franzijas nolihgumu ar Tunisu kahda ahrfemes awise raksta ta: Franzija mineta nolihguma wisu, las us waru sihmejabs, patura preefch fewis un tilai tufschu pahrwalditaja wahrdu atstahj Tunisas bejam. Franzijas nolihgums tahds pats, kahdu 1873. gada Turzija nolihga ar Tunisu, tilai tagad Franzija atstahj Turzijai tizibas leetu wirswaldibu. Beidams gados Franzija politikas leetas ta sinaja isturetees, la wina tuwakā draudsiha ne ar weenu walsti ne-eelaidahs un tapeh ari ne ar weenu walsti nesanahja naida jeb ne-israhbijahs par tahs pretineeci. Tagad tas buhs pawifam zitadi. Turpmakas sinas jaw rahdihs, kahds paliks Franzijas stahwollihs zitu Giropas leelwalstju stary.

### Tautas skolas Franzija.

Eoti eewehrojams, ar kahdu uszihhibu tagadejee Franzijas tautas wadoni gahda un ruhpejabs par kauschu apgaismoschanu, par tautas skolahm. — Nesen tureja eewehrojamas runas par scho leetu tautas apgaismoschanas ministeris Schil Ferri un tautas fapulzes presidentis Gambetta.

Gambetta runaja skolas draugu beedribas fapulze. Schi beedriba grib isplatih gara gaismu un skolas mahzibas stary prasteem laudim, it fewifchli semneekem, ishodama lehtas grahmatahs, las farakstitas weegli faprotama waloda un tahda wihse fagahdaht tautai derigas grahmatahs preefch mahzishchanahs un lasfchanas preefch tautas bibliotekas. Beedriba dibinata no kahda Mase L., las farakstijis daudsi derigu grahmatu preefch behneem. Neisaram Napoleonam III. waldot, tura leelakee draugi un palihgi bija Franzijas muischneeki un katotu mahzitaji, beedribai bija schkehrstu zeta, un winas darbalauts palika ne-apkoptis; Napoleona waldbiba it gaischi redseja un noprata, la jo tumshahi semes lautini, jo droshaka winas wara un patstahwiba; tilai republikai eestiprinajotees, skolas draugu beedribai bija eespehjams ar wifsem spehkeem kertees pee darba un fuhtih gara gaismas starus us pat tahlahm un tumshahm Franzijas fahdschahm.

Pee schahs leelabs skolas draugu beedribas

peeder tagad jaw kahdas peezisimtu sary beedribas, las wifas kopā preefch tautas strahda. Gambetta fawa runa aistrahdija, zil leelu fwehtibu atnes semneekem, tautai un wifai walstei gara gaisma un skolas mahzibas, las panahlama, derigas grahmatahs, broschires un awifesh laudis isplatot. Tad winsch teiza, la ari feweefcheem wajagot lihdsstrahdaht pee tautas apgaismoschanas; peh; wina domahm nepreefchami eewedamos daschas reformas, la feweefchi waretu peedalitees pee wispahrigem darbecem un ihpafchi pee behnu mahzishchanas tautas skolās.

Sawu runu beidsot, Gambetta wehl atgahdinaja, la wispahriga tautas mahziba un isglitiba ir tas weenigais un ihstais lihdsellis, las leelako kauschu dafu web pee atfihshanas un fapratibas, la tee ar felmi war lihdsfpreest un nospreest par fawahm wajadshahm fahshiwē un politikā. Jo kamehr tautas leelaka dafa wehl nefaprot un naw pahreezinata, la tahda un tahda reforma wajadshga, tikmehr reformas wehl grehti eewedamas un ar pirmā laika mas augtu atef. — Tai pascha laika, kad skolas draugu beedriba fapulzejahs, bija Parihse wispahriga Franzijas tautas skolotaju fapulze. Fapulze zeechi apnehmahs, ne-aishahrt tizibas leetu, kad apfpreeda mahzibas tautas skolās. Schi istureschanahs toti patika tautas apgaismoschanas ministrim Ferri, las fapulzei beidsotees, tureja garaku runu, kur wehl reis isteiza fawas domas, la tautas skolas mahzibas pasneeshamas; winsch ir pilnigi pahreezinats, la wezakeem naw brihw fawus behnus no skolahm attureht, la mahziba skolās par weltei hodama un la tautas skolas no walstis ysturamas. Tad Ferri pahrspreeda wifai swarigo jautajumu, la skolās jo zeechi schkiramas wifas zitas mahzibas finatnibas no tizibas mahzibahm. Ir sinams, la tagadejo Franzijas tautas apgaismoschanas ministri beechi ween apwaino, la winsch grihot isplatih netizibu tautas skolās. Jaw daudreis Ferri, no tumshineekem atgainadamees, ir isflaidrojis, zil wifai negehliga tahda apwainofchana, un schoreis skolotaju fapulze winsch wehl reis runaja par scho leetu.

Aisrahdidams, zil toti wajadshgs, la skolotajis un garidsneeks war swabadi strahdaht katris fawa darba lauka, weens otram nejauhdams, un la garidsneeks nedrihst buht par tautas skolotaja kalla kungu, winsch wehl peemineja, la pee brihwahs un patstahwigas darbibas wineem tamdeht nemas naw jadshwo eenaida. Zilweks war pahral eekarst tiziba, la ari netiziba; tizibas janatims tilpat flahdigis, la netizibas janatims. Otra zilwela tiziba jatura zeena ari teem, las zitadi tiz, lam zita tiziba. Muhfu reformas augli driht isuhhtu, ja mehsh nodarbotos ar zitu zilweku firds apstnu un tizibas leetahm. Tee laiki ir pagahjufchi, kad tautas skolotajis bija katram par kalpu: apgabala pahrwaldneekam (gubernatoram), basnigas kungam un pat muischneekam. Beidsot Ferri isflaidroja, la tagadeja Franzijas waldbiba nemas negrib isleetot tautas skolotajus preefch agitacijahm pee tautas weetneeku zefshanas, la agratajas waldbibas to darijufchahs, jo tas zeltu neslawu tilpat skolai, la ari paschai brihwwalstei.

Ferri runa mums rahda, la flatahs us tautas skolotaju tautas apgaismoschanas ministeris Franzija. Winsch ne-eeranga skolotaju par paseemigu kalpu, bet winsch to tura par brihwu lihdsstrahdneeku zilweku fabeedriba, lam usizeti Franzijas behni, wifas tehwijahs nahlamiba. Ari wispahriga tautas skolotaju fapulze ir Franzija pawifam jauna, neredseta leeta. Schini

fapulze skolotaji swabadi pahrspreeda wifas jautashanas par kauschu apgaismoschanu, kur daudreis domu fawadiba iszehlahs, lo brihwā gara pahrrunaja. Ari daudsi runaja par to, la feweefcheem japeedalahs pee kauschu mahzishchanas un beidsot nospreeda, la feweefchi labaki der mahziht mafus behnus semakās klafes, neta wihreefchi.

Skolotaju fapulze mums rahda, zil dshwi peedalahs pee tautas leetahm Franzija wifas kauschu kahrtas. No ta laika, kamehr pastahw brihwwalstis, tautas skolu flaitlis stipri pee-audsihs.

Runa, lo tureja Schil-Ferri nesen Garbonnas pilsfehā, ministris aistrahdija, la ta esot toti eewehrojama un swariga sihme, la tautas skolas wairojotees, jo tas rahdot, la Franzija atspirgstot un no jauna peedsemot. Masas pilsfehātinahs un fahdschas upurejot kreetnahs naudas sumas preefch skolahm. Semneekam agraki bijusi dahrga tilai seme, tagad winam ari skola dahrga manta, winsch labpraht dod un maksa preefch skolas. Pee wifa schi leela un flawena darba, las tautu web pee gaismas un labklahshchanas un zaur lo Franzija la no jauna pahrschahs un usplauht, ir tas pirmahs un uszihhtigakais strahdneeks un gahdneeks ministris Schil-Ferri, tura kreetno un fwehtigo darbibu muhscham ne-aishmirshs Franzijas tauta.

S—s.

### Par spokeem.

Spoku tiziba pee muhsu Latweefcheem taifabs us beigahm, bet gluschi beigufehs wehl ta naw; spoki spokojahs wehl daschu plahnprahtinu galwas, is kurahm tee naw ar wifsem schā laika gaismas lihdsfektem ishsenami, tadeht la schihs galwas ir tumshas un grih palikt tumshas.

Kad es biju behna gados, tad spoku tiziba bija manā dsimtenē (Ehrgemes draudsi) wehl pilnōs seeddōs. Gados rudena un seemas wafardōs wezifchi flalus plehdami, sihphas drahtidami un loka karotes taifidami un wezas mahmulinas wehrpdamas stahstija mums behneem par „fehmeem“, „raganahm“, „willatfcheem“, „spihganehm“, „uhdens meitahm“ un ziteem „tauneem gareem“ til breefmigas leetas, la mums to klaufotees pahrgahja daudreis schauschalahs. Mans tehws bija ari leels spoku tizetajis, la katris toreis, bet winsch leelijahs, la winam ne-esot no spokeem bailes, tadeht la winsch sinot lihdselli, ar lo tos atgainah, la tee newarot neta launa dariht un schis lihdsellis bija schahds: Kad pa nakti gadotees gar kapsehtu jeb zitahm tahdahm spoku mitellu weetahm garam eet, tad wajagot pihladscha loka rungu jeb speeki lihdsi nest, no la wisi spoki toti baidotees, jo „tauneem gareem“ jahpot fiteeni tilai ar scho loku.

Tahdus breefmigus spoku stahstus dsirdot mehsh behni tikam ta fakot spoku tiziba celoloti. Kad es wehlaki pagasta skolu apmekleju, (kurā, la wifas toreisejahs manas dsimtenes pagasta skolas, bija wairā stundas deenā ar bihbeles stahstu, katkisma, bihbeles un garigu dsiesmu pantu eemahzishchanos galwā janomozahs un kur gandriht nemas tas netika mahzits, las prahtu modina un firdi apgaismo), tad mehsh sehni wafardōs masaja skolas istabinā us grihdas, la silkes zits pee zita fapreehti, us falmu maischeleem gulidami, nemehdsam wis par to runah, lo deenā mahzijamees, bet par spokeem. Tur tad zits zitam stahstijam breefmigakos spoku notikumus, lo katris bija mahjās no wezeem laudim dsirdejis. Tur dabujam dsirdeht, la welns to un to bahrgu kungu ar uguns-rateem us elli aishwedis, la „ragana“ tahs un tahs muischahs nilno



stahraſtu ſilu un melnu ſaknaibijufe, kà „uhdens-meita“ tur un tur behrnus eſerà eewilinajufe un wehl dauds žitas tahdas ſpoku paſafas un tà pagasta ſkola bija ihpaſchi ſpoku tizibas audſetaja un man jaſaka ſew par launu, kà dauds gabi pagahja, kamehr wareju no ſpoku tizibas gluſchi atſwabinatées. Eſmu pats ſawà muh-ſchà ari diwi reiſes ſpokus redſejis un kà tas noſika, to paſtaſtiſchu.

Kahdà wakarà es biju ſpoku ſtahtus klau-focees aiſmidſis un pamodos nakti no ſapnu-ſpokeem uſtrauzets. Bet til ko azis atwehru, tad ceraudſiju mehneſcha gaiſmà, kuſch zur logu iſtabà eſpibdeja, pee loga ſtenderes kahdu baltu breeſmigu ſpoku, kuſch liſahs uſ manu puſi nahtot. Es iſbihjos un ſahku pilnà kaſlà breht: „Palihgà! palihgà! Tas breeſmigais taiſahs man uſbrukt!“ Wiſi ſehni pamodahs iſtruhluſchees un waizaja: „Kur tad tas breeſmigais ir?“ Bet es brehzu alaſch: „Tè iſtabà! Winſch naht uſ manu puſi! Skolotajs iſnahza iſ ſawas iſtabas ar aiſdedſinatu ſwezi, bet es redſeju wehl alaſch ſpoku un brehzu drebedams, uſ loga ſtenderi rahdidams.“

Behdigi ſkolotajs parahdija man, kà tas, ko es par breeſmigu ſpehlu tureju, bija tilai ar ſlotas kahtu pee loga ſtenderes peeſleets palags. Bar gan domaht, kà man bija par to wehl ilgi pehz tam no ziteem ſehneem apſmeechanas ja-dſird. Bet tomehr ar to es netiku no ſpoku tizibas wehl iſahſtets. Man bija wehlaſi wehl alaſch bailes, kad man gadijahs weenam pa nakti laut kur eet, laut gan ſchahdas bailes ziteem ſheppu. — Otru reiſ redſeju ſpoku, kad biju jaw wairak neta diwdeſmit gabus wezs un ap-melleju Mijenes draudſes ſkolu. Mana dſih-wes weeta bija no ſchahs ſkolas wairak neta diwdeſmit werſtes tahli; tadeht, lai pirmdeenas rihtà ſkolas ſtundas ne-aiſwetu, kuras pulſten demindes eefahlahs, mehdsu, kad biju ſwehtdeenàs uſ mahjahm bijis, ſwehtdeenàs wakarà jaw uſ ſkolu aiſcet. Kahdà jaulà rudens ſwehtdeenà biju mahjàs wehlaſi aiſlawejees un man iſnahza pa tumſu eet. Zehſch gahja gar Mijenes jauno kapſehtu, kurai ſinams newareju gluſchi beſ bailehm garam eet. Bailigi uſ kaſſehtas wahr-teem ſtatotees, man iſſikahs, kà tur kahds ſeh-detu un kuſtetos. „Tas war tilai ſpols buht,“ manàs bailes eeteiza man, un es laidu kahjas waka lai tai baitu weetai drihſ garam kluhtu, bet ſkreenot mana kahja aidubrahſ pret kahdu afminu, es pakritu un faſitu zeta kaulu, kà newareju kahdas pahri minutes ſtaigabt. Nu newareju wairs ſpokam iſbehtg un tadeht ſahlu to bailigi apſtatihit. Drihſ ween pahreelinajos, kà tas nebija žits nelas, kà kahds leels almins, kuru biju garam ejot jaw daudsreiſ redſejis un kuru, ja es nebuhtu pakritis, buhtu teeſcham par ſpoku turejis. No tahs reiſas tiku no ſpoku tizibas gluſchi ſwabads, kà nahlamaja wakarà mehdsu alaſch ſwehtdeenu wakaràs tilai pa nakti uſ ſkolu atpakal eet un daudsreiſ, no tahlas ſtaigachanas noguris buhdams, kuſà kapſehtà tumſà apſehſtees, pat noſnauftees. Tà tad ſpoki ir tilai eedomas.

Bet man jaruna wehl par kahdu ſpoku ſchkiru, kuras uſ lauſeem teeſcham pa nakti dabu redſcht; bet tee neparahdahs wis kapſehtàs un meſchòs, bet mahjàs un loſchna gar ſchkuhneem un kleftim un jo ſkaiſtahas kahdà mahjà meitas ir, jo wairak ſchee ſpoki to mahju apmelle. „Meme“ Katrihna mehds ſajihit, „es eeſchu pa waſaru uſ klefti guleht, lambari ir toti karſti un blu-ſas ari nekauj guleht.“ Mahte ſinams atwehle un nu dabu naktis beechi redſcht, kà ſpoki klefti

apmelle, bet kuri naw ne kahdi „launi gari,“ bet kaiminu Zuri jeb Pehteri. Bet kad Katrihna pehdigi ſawu mihtako ſpoku appreze, tad ari žiti ſpoki wairs nerahdahs.

Breeſch kahdeem ſeptineem gadeem pa da-ſcheem Wiſemes apgabaleem zelojot, man gadi-jahs pee kahda paſiſtama ſaimneeka naktis mahju nemt. Saimneeka meitai Linai bija lambari pee mahtes jagut un man tika klefti winas gulta eerahdita. Nakti mani pamodinaja troſfnis, kà aſi kleftis durwim noſika, kuras tika paſluſi attaiſtatas un kahds žilweks eenahza lehni. Man uſgahja pirmà azu-mirkli bailes, kà war buht tas buhs kahds ſaglis, bet kad tas ne-uſtaſiſija wis uguni, bet nahza kà jaw ſinatneeks uſ gul-tas puſi, tad man eeſchahwahs prahtà, kà tas buhs laikam Linas mihtais ſpoks un gaidiju, kà nu noſiks. Winſch peenahza, uſſila weenu rolu man uſ kleftim un otru uſ galwu un ſkluhſtija mani. Bet kà mana bahſda winu iſbeedeja, aſchi winſch iſſtrehja pa durwim ahra un projam. Spoks bija laikam ſpoku faſtapis. Otrà deenà neſtahtiju wis ſaimneekam, bet wina meitai Linai, kà mani pa nakti ſpoks klefti apmellejis. Wina noſarka un es ſapratu, ko tas noſhmeja. Tagad Lina ir ſawu mihtlo ſpoku ſen apprezejuſe un es zeru, kà wini abi man peedos, kà es to ſpozigo atgahdijumu tè klaji iſpauſchu. L. M.

**Padoms ehrbegu buhwetajeem.**

Tagad mehds maſgruntneeki, ja til ween eeſpeh-jams, ehrbegus buhwet. Tas ir gauſcham labi, jo ar to parahda, kà Latweeſchu tauta ir tah-lal tiuſe, tilpat gariga, kà laiziga gaità. Bet kad ehrbegus buhwe, tad newajaga ween eeweh-rot ſaimneeku ruhmes, bet ari gahjeju. Ko lihds, kad ſaimneeks dſihwo plaſchà, maſkas dahrguma deht, maſkurinatà ruhme, kad gahjeji ir faſlo-dſiti ſawà, it maſà ruhme, kura miht aſi žil-weku beſuma tahds gais, kà ee-elpoſchanaſi paleek teeſcham ſkaldigs. Ko tas lihds?

Maſgruntneeki ehrbegus buhwedami eewehro un eerihko ſahles, ehdamu lambari, kà ari gu-lamu lambari. Tas nebuntu wis ſlikti, kad ari gahjeju ruhmes buhtu plaſchafas. Bet kad weenà weeta ruhme par knapu un otrà atkal plaſcha, to tad newar wis par peeſlahjibu un derigu buhſchanaſi tureht. Gan lungu ehrbegòs muſchàs ir ſahles, ehdami lambari u. t. pr., bet muſchàs atkal ir ſawas gahjeju ruhmes.

Kad maſgruntneeki ehrbegus zet, tad katreiſ wajaga eewehrot, waj gahjejeem ari ir ſawa, pehz buhwetama ehrbega lecluma aprehkinajot, — peeſlahjiga ruhme. Waj wineem nebuhs ti-kai maſa, pat weſelibai ſkaldiga ruhme, kamehr gruntneeks dſihwo itin plaſchàs ruhmes.

Apſtatifiſim ari, no ka želahs, kà maſà gah-jeju ruhme ronahs neweſeligòs gais. Tur gah-jejs par lauku, wiſwairak rudeni, ſtrahdadams leclum lihstot, faſlape ſawas drehbes; tapat ari ganinſch rudeni, leclainà laika lopus ganidams, jalijis itin ſlapjſch. Wakaròs tad mehds pee ſrahſus, waj žità kahdà ſiltakà weeta, ſawas, ſlapji ſamirkuſchahs drehbes uſſchaut. Maſàs ruhmes, tas ſlapjais gais jeb futa, ko dreh-bes ſchuhſtot iſgahjo, dara it ſmagru, maſ ee-el-podamu gaisu. Ja gahjejeem ir plaſchaka, waj wairak ruhmes, tad kahds gais maſak paleek ſkaldigs, neta, kad gauſcham knapa ruhme ir.

Maſgruntneekem, kà ari laut kahdam, lam ir gahjeji, nebuhs neween eewehrot ſawu la-bumu, bet ari gahdabt par ſawu gahjeju lab-klahſchanaſis, it ihpaſchi weſelibas ſinà. Labam gribetajam dauds kà eeſpehjams, tadeht ar maſ-

gruntneekem netruhzihs ſekmes tani leeta, ja ſwo to gribehs panahlt.

ſchoreiſi til dauds par ehrbegeem un ja iſfàs laſitajeem patiktu, tad uſ preekſchu wairak ſu-ralſtiſchu, kà eewehrojams buhwetſchana.

Medua Kahlis.

**Sagla algo.**

S. pilſeſhtinà dſihwoja kahds dreimanis Wabzu kabrtas, kà ſwehtdeenàs wakarà biju kahſahm eeſubgts. Bet kad wina tumſu buhdam mahja bij beſ farga palikuſi, tad winſch tum-ſchà wakarà aiſgahja mahju apſtatihit, waj man buht ſagli ſcha mahjà ne-eelaſchahs, kà ee-beechi ween mehdsà noſikt. Kahdu laizig iſtabà uſ muhriſcha ſehbedams, tas no nejauſa dſird, kà kahds pee iſtabas loga ſahlt grabinat un drihſ ween logu no engehmi ahra želt. Dreimanis nu jo ahtri ween kaſtà ſtahwedamu bon-panehmis un it lehnahm pee loga peegahjia fataiſijahs, ſaglam par galwu gahſt, ja bleht pa logu eedroſchinatos iſtabà eeſchà kaht. U to ari nebij ilgi jagaida, jo drihſ ween ſagla galwa parahdijahs loga zaurumà. Nu dreima-nis ſawu bomi augſti pozehlis, ar wiſu ſpehli gribeja ſaglam pa galwu kraut, bet par nelaimi boma gals atſitahs pret ſiju un pats dreimanis ar leclu troſfni augſchpehdu nogahlahs ſemi. Protams, kà ſaglis no ta troſſchua iſbaidis, laida kahjas waka uſ behgſchanaſi; bet muſu dreimanis jo ahtri no ſemes peezehlees uſ ſil-tahm pehdahm dewahs ſaglam pakal. Saglis pa tumſu ſtreedams un neko ne ſaredſedams, bija tur tai buhdamà kartupeſu bedre no nejauſchi eeſtritis, kur ari drihſ ween dreimanis no pakal-dſihſchanaſis winam wiſu uſgahlahs. Nu dreimanis duſmu pilns, eeſahla ſagli ar dubri dau-ſiht un tà matuſ plehſt ſchòs wahrduſ teildams: „Tu blehdi, es tewi paſiſtu, kà tu tahds eſi, nu es tewi pamahjiſchu!“ Uſ ko iſbaidis ſaglis drihſ ween ſawu uſmahjeju eeſahla peeſubgt, kur ari abi drihſ ween ſalihga. Nu weens otru no bedres iſwilkuſchi, abi kopà nogahja dreimana mahjà, kur ſaglis ar to norunu tika waka palaifts, kà rihtà ſchim gowòs dreimanam par ſihlu janodod, lihds kamehr teeſas to leclu buh-ſchot iſſchlibruſchahs. Bet kad rihtà ſaglis ſawu gowi dreimanam atwedis, ar ſawu ſeewu kopà tam iſſkaidroja, kà ſchis žita neta no dreimana mantas negribejis nemt, kà til kahdu gabalu žuhlas galas, kà dreimana ſturſteni preekſch ſchahweſchanaſis bija uſſahſta, tad ari dreimanis ſawam nabburgam wina wainu peedewa, tam peeſodinadams, lai uſ preekſchu no ſagſchanaſis fargotees, žitadi tam labà ne-eeſchot. No t. laika naw ari dſirdets, kad dreimana nabburgs kahdu reiſ uſ blehnahm buhtu iſgahjis.

Sbrg.

**Swehtdeena.**

Mahju pulſſtenis, lepnais gailis, ſen iſdſe-dajees, jaw ſtaiga pa ſehtwidu brokaffinu pe-reklim mekledams, un daſchòs zahlitis ſawu teeſu jaw dabujis — bet klau, kuhti goſninas dikti mauro un pehnais kumekſch lahgu lahgham ſweeds. Kas kaiſch? Tee ne ſalminu wehl naw redſejuſchi! Sile un redeles tuſſchahs. Kalab-tà? Swehtdeenàs rihtà lautini labpraht druſzin-igaki ſnauſch. Kapehz ne? Wiſu nedeku kau-lus lauſuſchi ar gruhſteem darbeem un nedetas deenas gaiſminat auſtot lehſchus bij jakez no migas un lihds pat melnai tumſaj uſ kahjahm ween jaturahs.

Klau! jaw ſwan baſnizas pulſſtenis! Waj tad ſwanitajam wiſu nedeku darba naw bijis,



ja p fwehtdeenā tam til maš meega. Wehl jele  
te war buht nofitis fefchi! tā Behteris nurd  
ja zifās gulstidamees.

Swana wehl — kas ir? Mihtais debefu  
hws fwehtdeenās labrihtu dod faweem zilweku  
wehrneem un teem faka: fchodeen ir mana deena!  
Al firfnin! Deewu flaweht pamostees, pazelees  
in teikt negribi kaweht! Schi ir ta Kunga  
deena!

Nu zekahs gan. Waj wisi? Netizu, jo zeems  
leels, — kahdas desmit mahjas pee Gfara-  
malas usmetufchahs, nezil tahlu no basnizas.  
Schim tam gan gadahs, ka meegs stipraks par  
fcho Deewa balfi. Gan ifeet zits ahra paska-  
lites kahds laiks, bet azis berfedams steidsahs  
atkal eelfchā.

Swehtdeenā wifas malas jele rahda godu  
un jaukumu? Al ne, stallis wehl naw tibris!  
jo pušfwehtas walara lautini par wehlu no  
darbeem pahrahlfufchi, newareja wairs fehtu  
kopf. No swanifchanas pahrfsteigts fteoderinfch  
lehlfchus uflehziš uf galdu un fahl fchuhf, ka  
put ween. Kalnu Jahnam fchodeen kahfās ja-  
eet un wefte wehl naw gatawa. Ir kurbneeks  
ustupees uf treihfchaju krahfinu, klape un kal  
Deeaci kurbju soles, fo kuhmōs eet. Bet Beh-  
teris, puifis, nolahvj no behnina meega pilns,

fchahwadams. Meita Katscha ar flauzeni will-  
damees wellahs no laidara; fainneeze ufleeds  
fchigli: Waj steigfees iftabu flauziht! Waj firgus  
wehl ne-efi apkopis? Behter, waj eefi — tu  
meega wepris — bramano fainneeks.

Ibbedinati nu ari fainneeka dehls un meita  
eewellahs iftabā, bet masee behrni wehl zifās.  
Labriht! panurd dehls, ir meita; tapat atbild  
tehws mahte. Kapeh; wisi tā faflahbuschi un  
til knapi kahjas well? Schodeen ir fwehtdeena,  
naw fo steigtees. Bakar bij fwehts walars.  
Scho nakt mahju meita un fainneeka meita  
melnā nakti tilai pahrahlfufchas no kalnina,  
kur dseedajufchas lihgawinu dseefmas, lai jele  
zeema puifchi noklaufahs, waj fchonakt nakt.  
Ari fen jaw bij dseedajis gailis, kad fainneeka  
dehls pahrahja no kaimina klets behnina, kur  
iftehrsejees ar kaimina meitahm, un kad Kranzis  
un Dulfis fahja reet un durwis otru reif tichihl-  
steja un kalps Jahnis, no kroga pahrahjis,  
eewillahs iftabā, tad behrni zifās uf otru puif  
jaw bij apgreesufchees. Kā tad nu gan til  
agri atkal war zeltees. Kalab swanitajam fweht-  
deenā tahds zaur meegs! Kurfch ees uf bas-  
nizu? prafa fainneeze. Waj neweenam nebij  
aufis, jo fainneeze faufs diktati: kurfch ees uf  
basnizu? Newaru eet, galwa fahp, faka mahju  
meita. Newarot lihds basnizas laikam mahjas

aplopt. Saimneeka meita faka: Kurbneeks wehl  
fchuhj kurbes, un dehls faka: Gefchu wehl  
nofnaustees. Tehws pafmejahs un mahte pa-  
leel klufa. Nu tad jele ufmodinajeet fklas  
behrnus, teem ja-eet uf kori dseedahf, ja ne,  
tad fkolmeiftars behrnus atkal dauifhs. Las  
par dauds nifnis! Bats gan ari ne-eetu basniza,  
ja tam ehrgeles nebuhtu jafpehle. Nabaga behr-  
nineem gan deretu ifgali fnaust. Kad ta fkola  
nebuhtu! faka fainneeze. Behrni, nahzeet bro-  
kasta — auksta! Nu fanahl wisi, leeli un maš.  
Ziti apfehdufchees, bet mafa Greetina, fkolmei-  
ftara preeks un gods, fahw un gaida — fo  
gaidi?

Teht! waj nefkaltifim pahstarus? Tur' muti!  
Gan fkolmeiftars tewim ufklaitihs papilnam,  
ja par wehlu uf kori buhfi. Nu ehd wisi un  
tad aifcet, kā nahlfufchi, bet no pahtareem ne  
finas. Schodeen ir fwehtdeena!

No fchihm mahjahm neweens gan ne-ees uf  
basnizu, bes ween tee fklas behrni? Lai buhtu  
ir tā, atbild fainneeze; basniza naw fahis, kas  
lehlfchus eet, to jaw panahlfim zita deenā. Etur,  
abi pafmejahs par tahdu gudru walodu!

Otrās mahjas fainneeks attaiifjis logu, pih-  
piti sobōs, flatahs uf zeku, kas mahjahm ga-  
Turpinajumu flatees Peelikumā.

**S t u d i n a j u m i.**

Saweem zeeniteem pirzejeem daru finamu, la fchini gadā tapat tā  
fenati pahrdodu ihstehabs

**Steiermarkas patent iskaptes**

leelumā tā ari masumā wifadā garumā. Tapat ari stribklus un galv-  
dinas preefch ufafnaschanas, arklus no G. L. Schwarzhoff taifstus un  
Baltijas III. femlopihās iftahde ar goda-algu apdahwinatus, kaleju laf-  
tas, fkrchwstikus, wifadas dsefles, naglas, atflehgas, enges,  
daschidas krahfjus durwtinas, logu glahses, zepeschu krahfjus,  
juntu-papes, zementi un dauds zitas zee laufhaimneezihas un buhwes  
wajadfigas prezes.

Apfolu faweem pirzejeem labu apdeeneschānu, taifnu swaru un lehtu zenu.

**Sander Martinsohn,**

Peterburgas Uhr-Rigā Kalku-eelā Nr. 16. 2

Pirma goda-alga.

**Gustav Soenneken's**

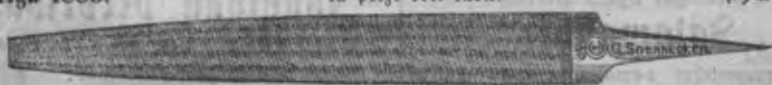
Fabrikas.



Rigas fahgu- un wihlu-fabrika.  
Magasine: Raktufcha plazi, Kamarina namā,  
weedahwā wifas fortes riula-, gatern-, dehtu- un  
fchlehrs-fahgus, wifus galdneeku (difehleru)  
fahgus, wihlus un rafchwihlus ar apgalwofchānu,  
la preze toti laba.



fehme.



**Schujamas mašhines**

ar kahjam dšenamos, no 40 rbl. fahlot,  
ar rofahm dšenamos, " 15 " " "  
ar apgalwofchānu;

**uandas-fkapjus**

ihpafchi preefch laufpagastu wasadfibahm taifiti.

**Rudina spainu-sprizes**

pa 20 rbl. loti leelā ifwehlē pahrdod

**F. Lüth,**

leelajā Smilfchu-eelā Nr. 6.



**Uandas-  
fkapji**

pee

**Lühr un Zimmerthal,**  
Rigā, leelā Smilfchu-eelā  
Nr. 7.

**Wehrpichanas mašhine,**

wideja, strahda ar 200 wahrsfchēm, maš lee-  
tota, weens wifis un wadmālas weftuwe wehl  
darbā, diwi femmu-rati jauni no Windifcha  
weftawes un band- un tibrifchānas-lahfetuwi  
un wallangs no wifahm fortehm Lornakalā  
Nr. 29, pee Rigas. 2

**Blefa-krahjus**

turu weenumehr gatawas un ušemos wifas  
fortes buhwes-darbus pa mehrenahm zenahm.  
Klempners **S. Hochberg,**  
leelajā Rehnin-eelā Nr. 8. 2

**Lampu un metalu leetu magasine**

**J. Sidde,**

leelā Smilfchu-eelā Nr. 39, Bifchlowa namā, preti afoziacijās mehbeku  
magasinei, tuwu pee Kalku-eelas,

**wifadas petrolejas lampas,**

lutnas- un fainneezihas-rihkus, pirmas fortes Amerikaspetroleju. 14

Tani jaun-eetaifitā stligenes glahfchu-fabrika

**„Waldenburg“**

ir latrā laifā

**logu-stikli un alus-buteles**

dabujamas. Wehstules ir par Behfim jafuhfa. 2



**A. Th. Thies's**

wiswezala Anglu magasine.

**— Leelā krahjumā —**  
goda-algahm apdahwinatus, ihfias Austritas  
un Steiermarkas

**iskaptes.**

Slaweno Amerikas ifkapschu galodiuu  
lehgeris.

**1 saze wilnas-kahfchamas mašhines**  
ir no brihwas rofas 'pahrdodama Kolneses  
Wifelfchūnu dšernawās. 1

**Jauna anilin-beize**

ar kuru war itagad wifas anilin- pehwes  
ihfi pehrweht, ar pamahjifchānu ir wee-  
nigi dabujama pee

**A. un W. Wetterich's,**  
pee Behtera basn. 3

**B. P. Pokorny,**  
apfeltitais,

Nr. 3 masā Petera-basn. eelā Nr. 3,  
pretim Ernst Plates L gradmau-brulatawai, pee-  
dahwā eerahmetas bildes un fpeegelus un  
peenem wifus apfeltifchānas darbus.  
Sataififchānas ifbaru lehti un labi. Ja weh-  
lahs, teel wezi rahmji u. z. L preti jaunem  
eemiditi. Gardiuu-lahrts, greeftu-grefnu-  
mi (rosetes), bildes u. t. pr.

**Wezi stipri dakstini**

16 1/2 zollu, ir lehti pahrdodami Marfial- un  
Kungu-eelu stubri pee muhneeku pulceera.

Wifadas fortes

**anglu-kofi  
un ogu-krahmi**

ir par mehrenu zenu dabujami pee andeles-  
dahfneeka

**J. F. Schlicht,**

uf 1. Weifchu-dambja (Weibendamm) Nr. 7. 1

**Wihkus, ahbolinu,  
timotinu un ausas**

pahrdod par mehrenu zenu Rigā Peterburgas  
preefchpilsf. Kalku-eelā Nr. 55, pee mafa  
Wanaga; ari dabujami Kalku-eelā Nr. 29. 1



**Augsta laime**  
Faberinatam pahrim  
Johann Janohn,  
Kristinei Carin  
if Zehsim wehle M. A. if Rigas.

**Augstu laimi!**

faberinatam jaunam pahram  
Kristinei Kurla,  
Mahrtinam Glawe  
wehle pasihstamo draugo.

Zaur Nordel-muischas ihpaschnezi par labu  
Pretubagoschanas beedribai  
no Kristijahn S. falschdinaschanaš - naudu  
10 r. ar pateizibu fanehma  
Preefšchneeziba.

**Kopaschu pagasta beedreem tiks 9. un 10. Maia 1881**

**pagas isdotas**  
Riga Lustiga mahjweča, Kalku- un Distina-  
mu-celas stuhri 1

Widemes gubernas, Riga aprinka Sa-  
las pagasta teefa dara zaur scho sinamu,  
la scha pagasta aprinka Leelupes mola ir

**diwas laiwas**

(nahrogi) pagahjuschā rudeni atrastas, tabehi  
teef tee, kurti minetas laiwas par sawu ihpa-  
schumu domatu, usajzinati, no 9. Merza  
sch. g. sahlot, gada un 6 nedelu laika ar  
wajadigahm lezidahm pee schijs teefas pee-  
teittees; pehz notezejuscha laika tiks ar runā  
stahwoschahm laiwahm jeb ar to par tahm  
eenahljuschu naudu pehz 1860. g. Widemes  
semneeleem botu likumu, § 979, 4. punktēs  
nofajizumeem darits.

Salas pagasta teefa, 25. Aprili 1881.  
Preefšchschedetajs: J. Krause.  
Scrihwers: Andersona Zahnis. 3

**Schjesmuischā** (Krimuldas  
bafnij. draudse), teef no mui-  
schas waldibas mahjas  
pahrdotas. 1

**Semkopibas isstahdischana  
Ruhjenē.**

Isstahdamu leetu peemeldechana teef  
wehl fanemta lihds 20. Majam.  
Isstahdischanas komiteja.

**Jauns zilweks**  
ar 100 rbl. lauzionu teef lahda agenturas-  
weikola mellets Marstal-cela Nr. 28.

**Jaunas meitenes**  
war strodereschanu eemahzitees Kaleju- cela  
Nr. 50, sehta pa 1 tr. augschā pee Zubrs. 2

**Jaunas meitenes,**  
luras gribetu dahmu- strodereschanu felmigi  
eemahzitees, war peeteittees pee dahmu- strode-  
reenes, Kat. Schmidt, dšim. Salftein, leclaja  
Pils-cela Nr. 8 pa 1 tr.

**Zeswainei un apkahrtnei.**

Wifem, lam buhtu no man labbas pra-  
fischanas, es luhdsu, lai tahs lihds 20. Ma-  
jam sch. g. pee man fanem. Tapat ari luhdsu,  
wisas malkschanas wiswehlaikais lihds tam  
lailam famalsah.

Ari pahrdodu wisadas wehl loti berigas  
leetas, la: rotus, kamanae, firgu-rihkus,  
galbus, trechsius, sfopius u. t. pr. un peh-  
digt wefeli darba-firgu (Wallach) un woenu  
dehru-firgu (lehwi) no brijwas rotas.  
Schwainē, 16. Aprili 1881.

C. Kreytenberg,  
aprekers. 1

Sameem jee lundehm zaur scho padevigi  
sinoju, la mana

**Darbnize**  
tagad atrodahs Pet. Ehr-Riga, leclaja  
Zahrmann-cela Nr. 38, starp Suworow-  
un Jaun-celu, pascha nama.

C. F. Plath,  
kurpneku-meistars.

**Rigas hipoteku beedriba.**

1871. gada no Rigas hipoteku beedribas islaisto fihlu-grahmatu  
jaunus suponu bogenus war it deenas fanemt no plst. 11-12 deena beedri-  
bas tantori Marstal-cela Nr. 1, peenahzigos talonus eefneedot. Par latru  
isdoto intreschu-bogenu ir likumiga stempel-nodoschana ar 60 kap. ja-ais-  
maksu un ir eefneedsameem taloneem klast japeelef fihme, fur ir usfihmets  
eefneedseja wahrds, isdoschanaš datums un peederigahs fihlu-grahmataš  
numurs.

Tad wehl direktija Rigas hipoteku beedribas fihlu-grahmatu ihpasch-  
neekem atgahdina, ka ari pee notezejuscho suponu ismakschanaš ir japee-  
leef klast fihme, fur ir usfahstis peederigahs fihlu-grahmataš numurs.  
Abejado fihmu blanketes war it deenas fanemt beedribas tantori.  
Riga, 21. April 1881.

Rigas hipoteku beedribas wahrda  
preefšchneeks: C. Hartmann.  
find. weetu. un sekr.: Ch. Bornhaupt. 1

**Jumtu-papes un darwas fabrika  
un pahrdotawa.**

Dubulti asfalteeretu, ugunsdroschu, no ahrseemes ne-  
isstrahdata materiala no mums isstrahdatu

**jumtu-papi**

wisadās sortēs, tad: ne-isstrahdatu papi, kugu-papi, seenu-  
papi, asfalta jumtu-laku un asfaltu, tapat ari Anglu uhdenstihru

**akmin-oglu darwu**

mehs peedahwajam no pastahwiga lehgera pa mehrenahm  
zenahm.

Tad ari mehs usnemamees pilnigi jumtus no jauna ar  
papi noklaht un ari islahpam un nodarwojam wezus jumtus.

Karl Newermann un beedr.

Kantoris un pahrdotawa pee Jauneem wahrteem, aprinka-  
skolas nama sem walla.

Jaunas papu- fabrikaziju maschineš pehz wisaju-  
nakahs konstrukzijas dabujuschem, mums ir ta-

gad eespehams, sawu lihdschihgo papi falsihi  
pahrlabotu, no nesalihdsinajami teizama labuma.

**Virmas Kreewu  
nguns- apdroshinasch. beedribas**  
(dibinata 1827. gada)  
**agentura Balmeerā**  
zaur scho zeen. publikai sino, ka ta tagad peenem par  
dauds lehtalahm prehmijahm apdroshinaschana  
wisadas kusamas un nekusamas mantas zaur  
sawu agentu  
kaufmani R. W. Müller. 3

**Peterburgas beedriba.**  
18 47  
**„Nadeschda“**  
Kapitals 1,000,000 rublu un 300,000  
rublu referwa-kapitalo,  
peenem  
**apdroshinaschana pret uguni**  
mahjas, fabrikas, mantas, mahju-leetas,  
u. t. pr. u. t. pr.  
Mehs efam sawas prehmijas schogad 1.  
Aprili atkal dands lehtati nolituschi, un  
luhdsam kateu, lam las buhtu to apdroshi-  
nait, par to list prehmijas pee mums usdot.  
Par planu un architektu braulumu mehš nefe  
nerehlinam.  
Polisu-nofajizumus Latweeschu waloda un  
latru zitu klastaku sinu laipni pasneef  
**A. Augsburg,**  
general-agens.  
Kantoris: Reformeeretu-basn.-cela Nr. 6. 5  
Wegesat muischa, Spilwes mala, teef  
plawas  
pa masakeem un leelakeem gabaleem isrentetas.  
Ehr-Riga Jaun-cela Nr 48 ir  
**Kambaris**  
jauneem zilwekem isfihrejam, 1 tr. augschā.

**! Apdroshinaschana!**  
tillab ehlas la ari botes un zitas mantas  
preefšch Peterburgas uguns beedribas  
**„Salamander“**  
ar 50 procentem wamasinatu gada malku-  
premiju, us pasnoschonu ar rakstem, nem  
latra laika preti  
**A. Plamsch,** agents Zehsis.  
**J. Kollang,** walsis scrihwers Zeswainē. 1  
**Kaufstias  
magasine,**  
Jaun-cela Nr. 19, pretim  
Domes gangim,  
peedahwa to no jauna  
dabuto sustijumu par de-  
rigu atijtu ihsto Persi-  
jas blusu- un blasschu-pulweri, la ari ih-  
stabs Parishes shda-drahnas, latatus, rih-  
ta-swahrtus (Schlafrode), delus, wilnai-  
nu drahnas un daschas zitas prezes.  
**M. D. Zarlow.**

**Melnu ripsu, alpaka un  
kashemiru**  
peedahwa leela- iswehle pa lehtahm zenahm  
**F. Mitschke,**  
Riga pee rahtuscha. 1  
**Mahja**  
ar amatneeku darbnizi un leelu peelisch.-ehku  
ir pahrd. Masf. Ehr-Riga Zahrmu-cela Nr. 5. 2

**Par eewehroschannu.**

Seen. publikai par sinu, la esmu Zeswainē  
**Annas dsirnawas,**

netahlu no Braulenes muischas, pilnigi teef  
fijis, ta la waru apfolht neit ween labila  
malt, bet ari wilnu fahst, wehrpt, wad  
malu welt un preefht par mehrenu jenu  
par labu darbu un drihsu isdarischam  
galwojot.

Seen. publiku luhdsu, man sawu usfihm  
dabwabi, mani sawas wajadibos beefchi  
mellejot.  
Ar zeenischanu

**Konstantin Kröger,**  
dsirnawu rentineets.

**Zehsis.**

Peterfona suhra bode sluba mahji  
pee „felta swareem“ teef pahrdotas daschabas  
sorjes filkes eelch muzahm un pusmuzahm  
par Rigas bode zenahm, wahgu wehru  
par fabrikas zenu, muhrneeku kelnes, sume  
kelnes, muhrneeku schnores, daschabas se-  
tes schlipeles, sehljas fihpolus 10 kap.  
kopā, speki bej leeluma, leelas spitschlas  
tasfē par 5 rbl. 50 kap. 40 palas, latra laiki  
frische Rigaš faufais raugo, un wijas  
zitas bodes prezes teef us wifu lehtato ap-  
fehntabtes. Wifus wajadigos galbus un trauls  
preefšch godeem isfihreju.

**Grunts- gabals**

550 Inadrat-afu leels ar dshwojamahm  
ehlahm, pee Romanowlas un Palisadu-celas  
teef if pirmas rotas sem labem nolihgumem  
pahrdots. Sapeprofa Romanowla Nr. 31.

**Zehsis.**

Sitfahsibda manineeleem peederofcha  
mahja  
ar leelu dahrsu pee Jaunahs celas ir no  
brijwas rotas pahrdodama. Tuwatas sinu  
pafneef lihds 12. Majam sch. g. awolot  
N. v. Kiezerigky 1.

**Kahda mahja,**

usfuhweta us puspuhram. leelu isfahites mah-  
zitaja muischas grunzi, preefchu mescha, le-  
winoma, ar lehti un muhrnu ledus-pagrata,  
preefch 5 gabem no toleem labi taisita, la  
lehti pahrdota; tapat teef weenlahrschas, so  
lehtas mebbeles un mahjas-leetas pahrdota  
Kilahlalas sinas Peterh. Ehr-Riga Smitfcho  
cela Nr. 22a, pa 1 trepi augschā. 1

**Labas mahjas**

rar dšimtu top pahrdotas no Bez-Beedalg  
muischas frodineela.

**Dshiwokli**

ar weenu kambari un sehti ir isfihrejami Zeh  
Ehr-Riga leclaja Almin-cela Nr. 6.

**Jonatana beedriba.**

Swehtdeen, 10. Maia 1881,  
plst. 5 pehz pubdeenas:

**Konzerte,**

beedribas skolai par labu.  
Pee konzertes, bej Jonatana beedribas lozem  
laipni peedaltsees

Rig. Latw. beedribas, Rig. Latw. amatu  
pal. beedr. abi kori un Wabzu koris Froh-  
sinn, la ari W. Schanzberg un Dr. Wid-  
dal Igi un wehl dascht ziti teizami spekti.  
Konzerte fahlahm is kopu un weenlahr-  
schu koru uwedumeem, kwartetehm, Kla-  
wiece ru gabaleem, for no un solo dseefmahm.  
Tuwatas sinas zaur programahm.  
Maksa 1. pl. 60 L, 2. pl 40 L, 3. pl. 20 L  
Preefšchneeziba.

**Kereet smuku kehwi!**

18. Aprili sch. g. agri no rihra nofago  
Borman Sipche mahjas, Gaujenes dr. Wal-  
tas kreife smuku kehwi. Redomas fihmes:  
Spalwa gaischi bruhna, til nahsu starpa pirfita  
platumā firma spalwa; palata teewa; preefch-  
pufe ehreka isfata, trechpes ihfas, smalkas,  
gul us labo pufi un sneefis til lihds pustal-  
lam, aste pasmalta, foku eeschana pasmalta,  
augstums pilda leelu mebru, wega 8 gabus.  
Zeemigt usrahditajs dabu 20 rbl. pateizibas  
algas no augschmineta faimneela.